

# Szent és profán

## A magyarázatos Biblia új magyar kiadása

FEUILLETON - LXII. évfolyam, 17. szám, 2018. április 27.

A bibliatudomány a szent szövegek tanulmányozásán alapul, de vannak még más diszciplínákból eredő további ingredienciái. Túl a teológia óperenciás tengerén táplálkozik filozófiából, történelmi tudományokból, geológiából, régészetből, nyelvészetből, etnográfiából, földrajzból, kartográfiából és történelmi botanikából. Tudnia kell, hogy a szél a bibliai időkben honnan milyen pollent hozott, azaz milyen növény mikor és miként virágzott. Ha Jánostizenkilenchuszonkilencben Károli fordításában azt olvassuk, hogy „Vala pedig ott egy eczettel teli edény. Azok azért szivacsot töltvén meg eczettel és izsópra tévén azt, oda vivék az ő szájához” - akkor tudnunk kell, hogy mi fán terem az izsóp. Ami viszont a hivatkozott Mátéhuszonhétnegyvennyolcban némiképpen másként hangzik el: „És egy közülök azonnal oda futamodván, egy szivacsot vőn, és megtöltvén eczettel és egy nádszálla tűzvén, inni ád vala neki”, s látjuk, hogy az izsóp Máténál elmarad, van azonban nádszál. „Und alsbald lief einer von ihnen, nahm einen Schwamm und füllte ihn mit Essig und steckte ihn auf ein Rohr und tränkte ihn.” Az izsóp ezen az ígehelyen Luthernél szintén elmarad, de nála is van nádszál. Ami az új magyar fordítás 2014-ben publikált revideált kiadásában úgy hangzik, hogy „Egyikük azonnal elfutott, hozott egy szivacsot, megtöltötte ecettel, nádszálla tűzte, és inni adott neki.” Jánostizenkilenchuszonkilencben azonban Luther fordításában is ott az izsóp, mint ahogy Károlinál ott volt, viszont mindkét esetben hiányzott a nádszál: „Da stand ein Gefäss voll Essig. Sie aber füllten einen Schwamm mit Essig und steckten ihn auf einen Ysop und hielten es ihm dar zum Munde.” Az új és revideált magyar fordítás szerint: „Volt ott egy ecettel tele edény. Egy szivacsot ecettel megtöltve izsópra tűztek, és odatartották a szájához.” Az izsóp, a *Hyssopus officinalis*, az ajakosvirágúak családjába tartozik. Tudjuk hát milyen növény, habár bibliatudósaink sem tudnák megmondani, vajon Jézus ajkához miért is érintettek izsópot. Nincsen adatuk rá. Az ecet érthető, más nem lehetett, mint gyöngygyümölcsecet, mely égető szomjúságot csillapít. Az izsópnak van ugyan egy alfaja, a *Hyssopi herba*, amelyet drogként is számon tartanak a gyógynövények ismerői, bár ők sem tudnák megmondani, hogy mi lenne a hatása. Az ember olyan lény, akire olykor egyenesen a hiszékenysége hat.